

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 675

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 8 mei 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Gemeenschapsinstellingen - Ontsnappingen en weglopers (2)

Ondanks de nodige maatregelen gebeurt het wel eens dat jongeren die zijn opgenomen in een gemeenschapsinstelling, deze (proberen te) ontvluchten. Daaruit worden steeds de nodige lessen getrokken, zowel met betrekking tot de aanpak van de jongere als met betrekking tot de infrastructuur en de beveiliging.

Naar aanleiding van de vlucht van een vijftal minderjarigen uit de gesloten gemeenschapsinstelling in Mol in 2016, werd er bijvoorbeeld een veiligheidsplan opgesteld dat inzet op verschillende aspecten die moeten leiden tot een veilig verblijf aldaar. Het gaat dan onder meer over het melden van gevaarlijke situaties, het actualiseren van en herinneren aan procedures en protocollen, het duidelijk stellen van een kader voor de omgang met jongeren en bezoek, veiligheidsrondgangen en infrastructurele aanpassingen, zo stelde de toenmalige minister in antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 150 van 18 november 2016.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 552 van 31 maart 2021 benadrukte de toenmalige minister dat het vooral belangrijk blijft om in te zetten op het optimaliseren van protocollen en afspraken, het installeren van een veiligheidscheck bij alle infrastructurele aanpassingen, alsook om het blijven ontwikkelen van een veiligheidsbewustzijn bij alle personeelsleden. Anderzijds is het belangrijk om de jongeren die in een gemeenschapsinstelling verblijven een perspectief te bieden.

In de registraties wordt een onderscheid gemaakt tussen ontsnappen en weglopen, zo werd verduidelijkt tijdens de commissievergadering van 5 oktober 2021. 'Ontsnapping' wordt gedefinieerd als een ontvluchting uit de infrastructuur van de gemeenschapsinstelling, terwijl onder 'weglopen' de situatie wordt verstaan waarin een minderjarige zich niet houdt aan de afspraken bij externe activiteiten, bijvoorbeeld tijdens een goedgekeurde begeleide activiteit zoals naar VDAB, het gemeentehuis of een ziekenhuis gaan, of tijdens een activiteit met een partnervoorziening in het kader van de uitstroom.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 323 van 17 januari 2023 vernam ik dat de cijfers voor 2022 nog niet beschikbaar waren.

Sinds 1 maart 2023 zijn alle gemeenschapsinstellingen gesloten instellingen en verblijft daar (behalve de jongeren in de time-outafdelingen n.a.v. verontrustende situaties) hoofdzakelijk een doelgroep van jongeren met een jeugddelict. Ik vernam in antwoord op

mijn schriftelijke vraag nr. 323 dat hiertoe de monitoring en rapportering zal worden aangepast.

1. Hoeveel jongeren ontsnapten in 2022 uit een van de gemeenschapsinstellingen? Graag een opdeling per instelling.
2. Hoe vaak ging het daarbij om een jongere die in de gemeenschapsinstelling verbleef wegens het plegen van een als misdrijf omschreven feit, dan wel wegens het opgroeien in een verontrustende situatie? Graag een opdeling per jaar en per instelling.
3. Hoeveel jongeren liepen de voorbije vier jaar weg uit een van de gemeenschapsinstellingen? Graag een opdeling per jaar en per instelling.
4. Hoe vaak ging het daarbij om een jongere die in de gemeenschapsinstelling verbleef wegens het plegen van een als misdrijf omschreven feit, dan wel wegens het opgroeien in een verontrustende situatie? Graag een opdeling per jaar en per instelling.
5. Ziet de minister een evolutie in deze cijfers? Hoe is die desgevallend te verklaren?
6. Op welke manier worden de monitoring en rapportering met betrekking tot jongeren die weglopen of ontsnappen uit gesloten instellingen aangepast?
7. Hoe wordt hiermee omgegaan binnen het veilig verblijf?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 675 van 8 mei 2023

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1. Aantal ontvluchtingen 2022.

	Ontvluchtingen 2022	
	VOS	Jeugddelict
De Markt	1	3
De Hutten	1	3
Wingene	0	2
Beernem	1	3
Ruiselede	0	6
De Grubbe	0	0

2. Zie gegevens in tabel 1

3. Vergelijking met de vorige jaren

	2018	2019	2020	2021
De Markt	1	36	34	16
De Hutten	6	10	15	0
Wingene	9	14	20	5
Beernem	8	13	20	0
Ruiselede	0	13	27	10
De Grubbe	0	1	1	3

4. Het registratiesysteem voor ontvluchtingen werd de laatste jaren aangepast. Er heeft een evolutie plaatsgevonden van een manuele registratie naar een digitale registratie (sinds 2021). Bij de digitale registratie kunnen we eenvoudig achterhalen of het ging om een VOS – dossier of een jeugddelict, bij de manuele registratie werd dit niet meegedeeld. Vergelijking met de laatste jaren is dus niet mogelijk.
5. In vergelijking met de voorbije jaren zien we vooral dat de cijfers met betrekking tot ontvluchting gedaald zijn (zeker in 2022). Vermoedelijk heeft dit te maken met definities die vroeger verschillend waren tussen een open / gesloten regime waardoor de verschillende termen ontvluchting en weglopen door elkaar gehaald werden. Via de registratie hebben we nu een helder onderscheid gemaakt tussen onwettige afwezigheid (niet terugkeren na een zelfstandige activiteit zoals dag of weekendbezoek, school, vrije tijd,..), weglopen (weglopen tijdens een externe activiteit met begeleiding) en een ontvluchting (gedefinieerd als "een ontvluchting uit de fysieke infrastructuur")
6. Zie antwoord op vraag 4.
7. Voor wat veilig verblijf betreft wordt in overleg met de initiatiefnemers werk gemaakt van monitoring en rapportage. We spreken in de context van veilig verblijf weliswaar

niet over 'ontsnappen' of 'ontvluchten'. De doelstelling van veilig verblijf is in de eerste plaats om te werken aan een veilige re-integratie. Het is daarbij aan de begeleiding om in te schatten of, wanneer en op welke manier er aan een jongere kansen kunnen gegeven worden om opnieuw aansluiting te vinden bij het 'gewone leven'. Daarbij is er soms een risico op langer wegblijven of weglopen. Het is aan de voorzieningen om daar gepast en individueel de juiste aanpak voor te voorzien.